

AMICULU FAMILIEI

FOIA BISEPTEMENARIA
PENTRU TOTE TREBUINTIELE VIETIEI SOCIALE.

Va esî in 1/13 si 15/27 di a fie-carei lune. Pretiulu de prenumeratiune pre acestu anu e 1 fl. 50 cr. v. a.
4 franci — lei noi. A se adresá la REDACTIUNEA foiei in Gherl'a. — Szamosujvár.

Miriî,

Pe Bosporu pe undisiora,
Candu e portulu luminatu,
Cine vine 'n luntrisióra
Tota noptea ne'ncetatu? . . .

Susu pe malulu de lumina
In chiosculu in floritu,
Cine ascépta si suspina
Noptile necontentitu? . . .

I.

Sér'a-e dalba, lun'a-o plina,
Ali pasi'a 'n foisioru,
Si privia pe marea lina,
Leganatu pe-unu visu de-amoru.

Candu e noptea mai serina
Faci'a lui se schimosea.
Chéma scump'a lui hadina
Mai frumósa ca o stea.

— „Fatime copila draga
Universu-e plinu de-amoru,
Stelele si noptea 'ntréga
Par' cà-su duse pe unu doru.

Vínu pe braçiu sirena dulce
Si trasalta si-mi diubesci,
Si vedi marea cum straluce,
Si-mi mai di cà me iubesci!“

Ea privesce si strabate,
Si pe peptulu rotogolu

Doze bulse 'nboborate
Le-aburesce 'ncetisioru.

— „Noptea-e draga si straluce
Par' cà tote ducu-unu doru,
Dar' nimica nu-e de dulce
Cá si scumpulu teu amoru!“

Astufeliu dice din'a draga
Prefacunduse-amorosu;
Dar' elu stá cu faci'a négra,
Si privia spre malu morosu.

-- „Pe Bosporu pe undisióra,
Candu-e portulu luminatu,
Cine vine 'n luntrisióra
Tota noptea ne'ncetatu?“

Ea privesce si trasare
Rumenesce 'ncetisioru — —
— „Adorate pasia mare
Te 'ndoiesci de-alu meu amoru?“

— Susu pe malulu de lumina
In chiosculu in floritu,
Cine-ascépta si suspina
Noptile necontentitu?“

Astufeliu dice si o 'ntréba
Pasi'a rece si morosu, —
Ea-i saruta fruntea négra
Si-lu desmérda amorosu.

— „Ah tu esti a mea lumina,
Dice ea prin sarutári,
Und'a luce, sclavulu ména
Catra tiermulu linei mári.“

II.

Ser'a-e lina 'ncantatore,
Pasi'a 'n sala mohoritu.
Sclavulu negru la pitioare
'Lu asculta umilitu.

— „Vei s'ascepi de séra 'n mare
Cu caiculu cá una ráiu,
Vrén de séra-o preambulare
Cu hadin'a din seraiu!

Unde malulu nu mai luce
Stài din vesla nu mai treci,
Candu o-oiu desmerdá mai dulce
Favorit'a, se o 'nneci!“

Astufeliu dice, si se lasa
Resbunatu si multiamitu;
Si din gíltiuri de metasa
Face semnu cá-a ispravitu.

III.

Pe a mării lata unda
Caiculu pasiei de sub maln
Se rapede si s'aventa
Cá sagét'a preste valu.
Si sub bolt'a 'ntraurita,
Cum s'oglinde-unu teneru visu.
Graçios'a favorita
Se desmérda cu-unu surisu.

Sclavulu ména si s'aventa,
Pasi'a 'n gíltiuri suridiendu, —
Si Fatime mi-lu incánta
Cu unu canteu potrivitu :

— „Ventulu serei, unde line,
Ce sioptescu si 'ngánu de-amoru,
Tote-su farmecu lánge tine
Pasia scumpe, te adoru!“

Dar' lumin'a totu slabesce,
Totu mai piere dela portu — —
Ah, copil'a presentiesce . . . .
Pasi'a-e negru cá unu mortu.

— „Pe Bosporu pe undisiora
Candu e portulu luminatu,
Cine vine 'n luntrisora
Tota noptea ne'ncetatu?“

— „Te iubescu, te-adoru iubite,
Tu esti visulu, dorulu meu!“
Dice ea, si mi-lu cuprinde
Se-lu adórma 'n braçulu seu.

— „Susu pe malulu de lumina
In chiosculu infioritu,
Cine ascépta si suspina
Noptile necontenitu?“

Ea-'si imbia sinurele
Cá unu ráiu plinu de placeri,
Si-lu inchina preste ele
Si-lu desmérda 'n sarutári.

Dara pasi'a cu-o misicare
Face-unu semnu la sclavu, secretu.

— „Nu me perde pasia mare,
O te rogu pe-alu teu profetu!“

Dar' visleriulu dela cârma
Gluga négra desbracă,
Si cu mant'a lui de sírma
Susu in caicu se redică.

Jun'a-i cade la pitioare
— „Ah amante, alu meu amantu!“
Pasi'a 'ncrunta . . . nici o diare —
Portulu mării departatu. . . .

— „Io-su, fidelulu — frumosica!“
Dice elu sentimental.
Und'a mării se despica,
Si se-'nchéga valu cu valu. . . .

* * *

Unu momentu — si a noptii diare
Luminá din nimbii 'nalti:
Unu turbanu plutindu pe mare,
Si doi miri imbraçiosiați.

V. R. Buticescu.

Discusiuni filologice și istorice magiare privitoare la Români.

I. Paulu Hunfalvy despre Cronie'a lui Georg. Gabr. Síncai.

(Continuare.)

Inca câteva oserbatiuni privitoare la relegea și base-rec'a Româniloru.

La a. 602 Síncai serie, cá Foc'a, dupa ce a apucatu imperati'a bizantina, cá se si-o intarésca pre multi a omorițu, și temendu-se cá nu cumu-va se-lu aforisésca

patriareculu constantinopolitanu pentru uciderea imperatului Mauriciu, a scrisu la patriareculu Romei, in care epistola dà patriarecului Romei titlulu de ecumenicu, care titlu dupa aceea l'au și tienuta toti patriarçii Romei pana in presente; ce'a ce báremi de nu l'ar fi tienutu! pentru cá

titlulu acest'a a stricatu amórea între resariteni și apuse-
ni. H. oserba la acestea, că Síncai au n'a sciutu au n'a
voitu se scia, că titlulu de ecumenicu patriarcu costan-
tinopolitanu lu folosiá já in 587 (mai dereptu in 588)¹⁾,
ce'a ce pap'a Gregoriu-celu-mare, carele insusi nu usá de
acestu titlu, a' desaprobatu cu totu adinsulu. Noi respun-
demu, că obiectulu cestiunatu este fôrte controversu, și
de acea cronicariulu nostru si-potù pré bine radimá aser-
tulu chiaru pre una autoretate istorica rom.-catolica, pe
Fleury.²⁾ Adevéru e, care nu se póte negá, că de una
parte patriarcu costantinopolitanu Joane Ajunatoriulu in
conciliulu tienutu la 588 in Costantinopole luá pentru se-
ne cá archiereu alu capitalei imperiului, grecesce dísu și
οὐνογενῆς, cumu și pentru urmatorii sei desu memoratulu
titlu de patriarcu ecumenicu; de alta parte papii Romei,
in speciale Gregoriu I., inea numai dupa acea se liniscira,
dupa ce imperatulu Fo'e'a prein unu edictu a dechiaratu
basere'e'a Romei vechie capu alu totoror basereceloru.³⁾

Desplace mai incolo lui H., că istoriculu romanu pre
apostolii Slaviloru Cirilu și Metodiú i díce a fi fostu de
origine romana: recensentele magiaru crede, că legendele
slovane chiaru asiá adevérescu románitatea celoru doi apo-
stoli slavi, că Belgradulu transilvanu románitatea ace-
stui-a. Dara óre nu marturesce destulu de apriatu Cedrenu,⁴⁾
că Metodiú erá prasiu dein Rom'a?

Desfidemu apoi pre H., se ne spuna și arete acelu
locu alu Cronicei Romaniloru, unde autoriulu acestei-a ar
fi afermandu, că Bulgári inea suntu Románi.⁵⁾ Au nu
chiaru deincontra, sedusu prein limb'a loru actuale, Sín-
cai i crede și díce a fi de origine slava,⁶⁾ macaru că in
presente abia suferé indoicla, cumu că cestiunatulu popo-
ru e de vitia turanica, dara ésta-dí cu totul slavisatu?
Si ce dede óre ocaziune recensentulu H., de a emite
despre istoriculu nostru preatinsulu neadeveru? Unirea, ce
fecese cu basere'e'a Romei Ioanitiu imperatulu Romaniloru
și Bulgariloru pe la inceputulu seclului XIII. Acésta uni-
re Síncai ar fi doritu se fia tienutu si perduratu, dereptu
scutu alu natiualetatei române contr'a slavonismulu și
mai cu séma a grecismulu; pentru acea elu si-esprime
parerea de reu, căce prein actele conciliului VIII. ecum.
dein Costantinopole Bulgári'a, incontr'a vointiei Bulgári-
loru și Romániloru de acolo, se luá de sub patriare'i'a
Romei și se dede patriare'iei de Costantinopole; „baremi
de nu s'ar fi templatu acésta, díce S., că Románii mai
fericiti aru fi fostu, de s'aru fi supusu patriare'iei dein

¹⁾ *Ant. Klein* Historia eccl. christ., Graecii 1828; I, 419.

²⁾ *Fleury* Historia eccl., ad h. ann.

³⁾ *Ant. Klein* o. si l. c.

⁴⁾ *Cedrenus* Compend. histor. de Michaële III.

⁵⁾ *Hunfalvy P. Századok*, 1878. fasc. V. pag. 448: „Sajnálja egyébiránt Sinkai, hogy a romun-bolgárok ismét elállottak az uniótól, mert az őket a szlávok ellen, kivált a görögség ellen, biztosította volna! Tehát a bolgárok is rumunok.”

⁶⁾ *Síncai* Cron. Rom., a. 680: „Cumu că Bulgárii aru fi fostu de una vitia cu Turcii și cu Tatarii, Engel n'a aretatu, nece va poté aretá; pentru că limb'a Bulgariloru aréta, cumu că eli suntu de vitia Sloveni.”

Rom'a.¹⁾ Cu unu cuventu: istoriculu rom. vorbesce aice
destulu de invederatu numai și numai despre Romanii
dein imperiulu romanu-bulgaru, in interesea caror'a ar fi
doritu se fia avutu durata unirea basere'e'sca cu Rom'a a
imperiiului dein vorba. Dara ce se vedi? Tient'a sociale-
politica, presipta cestiunatoru recensiuini hunfalvyane, face
pre recensente inventiosu. Firesce că atari inventiuni
trecu de bani buni numai inaintea celoru necunosctori
de lucrurile, popóra-le, tempurile și tierele respective. „Igne-
tos fallit, notis est derisui.”

Mai face H. și alte numeróse citate și atinge nu-
meróse lucruri privitorie la starea relegiunaria și basere-
e'sca a Romaniloru in er'a protestantismulu și a unirei
in Trani'a, cu respectu la cari nu e multiamitu cu verdic-
tulu istoricu, ce lu pronuncia despre ele cronicariulu ro-
manu. Asiá între altele, cumu că „Ddiu celu de susu
prein Isabel'a și fiulu ei a inceputu a bate pre Romanii
dein Ardélú, pre cari i mancasse pap'a de la Rom'a mai
inainte, căce nu s'au plecatu lui se i fia dobitóce, nu oi
sufletesci;” cumu că „dupa ce s'a induratu atotpoternicu-
lu Ddiu a certá mândri'a santei basereee a Romei prein
medulariele ei, adeca prein protestanti, némulu nostru celu
rom. întregu, adeca nu numai prostii ci și nobilii dein
Ardélú și pártile Tierii-unguresci, pentru că n'amu pri-
mitu retacirile protestantiloru, precumu nu primisemu obi-
ceiurile basere'ei Romei mai inainte, la atát'a au ajunsu,
cátu numai suferiti s'au tienutu;” cumu că scopulu uni-
rei erá de a inmultí prein Romanii uniti, in folosulu Un-
gariloru, numerulu scadiutu alu' catoliciloru, și de a des-
biná, debilitá și aruncá pre Románi. sub pretestu de re-
legiune, in nóua sierbitute ungeré'sca; cumu că unirea s'a
efaptuitu prein tradári, insielatiuni și siluiri varie; cumu
că Romanii prein unire si-pierdura dereptulu și scaunulu
metropolitanu, deórace infientiarea episcopiei Fagarasiului
fú mormentulu metropoliei de A.-Juli'a séu Belgradu sel.
sel.²⁾ Tóte acestea adevéru istorice, de Síncai in tóta
form'a documentate, nu afla gratia in ochii lui H., carele
marturesce naivu, că omu de categori'a sa nu póte gaei,
ce reu a nascutu unirea; că incetarea metropoliei rom.
numai atunce o va poté crede, candu esistenti'a ei isto-
ric'a o va vedé nenegabile documentata; și că reg.
censoriu ardelénu dein 1812, debunaséma preutu cat. au
gr. cat. de incredere, chiaru de n'ar fi fostu istoricu, to-
tusi citindu manuscriptulu lui S., de multe ori a potutu
se se sterné'sca in elu cugetulu, cumu că „opus igne, au-
tor patibulo dignus.” Căta amabilitate cu adevératu dein
partea lui H. pentru istoriculu nostru!

Ci se lasámu amabilitáțile și susceptibilitáțile la una
parte. Nu incapu amabilitáti și susceptibilitáti fia natiu-
nali fia individuali acolo, unde e vorba de adevéru isto-
ricu, de nenegabili fapte și templamente dein trecutulu, ce
nu se mai potu resface. Istori'a, ce vré se merite acestu

¹⁾ *Síncai* Cron. Rom., a. 869.

²⁾ *Síncai* Cronic'a Roman., aa. 1571. 1514. 1696. 1699. 1721. 1697. s. a.

nume, are se le propuna cu scrupuloșitate întotdeauna precum acelea s'au templat, neadause și nemicsorate, nenedite și nefalsificate, spre învetiu salutaru pentru descendentii atât ai asupritorilor cât și ai asupritorilor. Estu învetiu e, care a promovatu și promove cultur'a, civilizațiunea, moraletatea, umanismulu omenimei. Despre una atare scientia istorica, dara numai despre una atare, potemu apoi dice cu marele oratoriu alu Romei, cumu că „emollit mores.“

Ci chiaru asiá propune Sîncai, și propunu alalti serie-tori rom., patitele Romaniloru sub principii transilvani protestanti și în er'a introducerei și stabilirei uniunei cu baserec'a Romei la Romani. Și dupa cine ôre o propunu asiá, și nu altcumu? Chiaru dupa funtane istorice mai vertosu magiare. Placa lui H. a citi actele dieteloru transilvane dein 1568¹⁾ și dein epoc'a urmatória, mai multi articli dein Aprobate și compilate, diplom'a dein 1643 a unui Georgiu Rákoczi și altele ale altoru principii, seriile unui Lupu Bethlen, Mich. Cserei, Martinu Szentiványi, Petru Bodu scl. Dein tôte acestea, de va voi, va poté vedé, cumu sub Joane Sigismundu metropolitulu rom., dein cauza că nu acépta protestantismulu, si-pierde posesiunea Lancremu, e costrinsu a luá lumea în capu și a trece în Romani'a; cumu metropolitulu Elia Forestu dein acelasi temeiu e destituitu, éra sucesoriului Stefanu Pop'a Simeone i se impunu prein ueasu principescu spre primire de voia de nevoia doctrinele calviniane; cumu sub Apafi nenocentele arceiepiscopu Sav'a²⁾ e scosu în tergulu Vintiului și batutu cu vena de bou, pana ce si-dá sufletulu; cumu biét'a romanime ardeléna e trasa impinsa cá vai de ea, cá lucru alu nemenui, de una parte de zelulu proselitecu turbatu alu secteloru protestantice,³⁾ de alta parte de alu rom. catoliciloru,⁴⁾ facundu-i-se în scaimbulu trecerei la cutare relegiune recepta brilianti promisiuni, dara în locul acestora celi trecuti tredîndu-se cu deceptiuni amare, cu sfasiári intestine și cu brachia militari,⁵⁾ metropoli'a A.-Juliei degradandu-se la rangul de episcopatu alu Fagarasiului, metropolitulu devenindu vicariu, mai înainte alu superintendentelui calvinescu, pre carele lu duceá în lectica pe umeri protopopii rom. în sinodulu rom. se i presiédia, dupa acea alu teologulu jesuitu pusu în cóstele episcopului romanu unitu, de carele abia zelosului Gregoriu Maioru i succese a mantui baserec'a romana gr. c. Acestea și asemeni negre și pré triste traseture în icon'a

¹⁾ Cipariu Acte și fragm., pg. 271.

²⁾ M. Cserei la Cipariu Act. și frag., pg. 270: „A nyavalyás ártatlan Püspököt egy ingben lábravalóban kihozzák s addig korbátsollyák, míg leszakadoz inge lábravalója, az hus is a faráról, mely miatt sem vizelletit sem ganillattyát nem tarthatván, meg kelle halni belé.“

³⁾ Fasching Nova Dacia, 1743.

⁴⁾ P. Bod Brevis Valachorum Traniam incolentium historia ms., lib. 2. cap. 4. §. 25. sq. Istori'a acést'a, desí scrisa încétva în spiretu protestanteu, cuprinde fórte numeroșe și interesanti date despre nevoile venite pe capulu bietiloru Romani în urm'a unirei, de acea e recomandámu cu totu adinsulu dlui H. spre citire.

⁵⁾ Hunfalvy P. Századok, 1878; V, 452.

starei basericesci și sociali a romanimei ciscarpatine o facu, precumu vediumu, chiaru autori mai vertosu magiari, a caroru fidedemnetate sperámu că H. nu va vré se o traga la indoiéla.

Ajungundu la ideele sociali ale lui Sîncai, acestea întru atât'a nu i convinu necedecumu lui H. și întru atât'a lu supera. câtu are întru nemic'a a numi pre Sîncai mai multu agitatoriu decâtu istoricu.¹⁾ Cu ce ôre si-a meritatu istoriculu rom. una asiá aspra și neindurata condamnatiune dein partea academicului magiaru? Cu multe de tôte. Sîncai sbiciesce pre toti desromanitii și renegatii, indegetandu originea romanésca a celoru mai multe familie aristocratice dein Ardélu, membrii caror'a facundu-se calvini au catolici, se alesera apoi celi mai mari asupritori ai Romaniloru; constata, că cu tóta acéstá perdere natiunale, și adi în Ardélu mai multi suntu nemesii séu boiarii de Romani, decâtu de Unguri, cumu s'a vediutu la insurectiunea dein 1809; face acéstá constatare și tiene și insusi la nobilitatea sa vechia, pentru că Josefu II. iubitoriulu de omenire imperatu morise și principiile revolutiunei celei mari franceze în Ungari'a și Transilvani'a nu aveá sensu, de unde Romanii numai cá nobili poteá aspirá la derepturi, sídeci erá pe atunce de interese natiunale romana, cá nobilii rom. se nu si-renege originea, se si-arete numerulu loru celu mare și se si-pretinda derepturile cá Romani; serie inse, desí nobile, cu anim'a sangeranda, de câte ori vine la sórtea tieraniloru preste totu și alu celoru romanesci în speciale. Tieranii la atât'a ajunsese pe tempulu meu, suspina S., de se vendeá cá vitele, fóra de locu, nu impreuna cu loculu pe care locuia; afóra de sierbitiele, ce le faceá domniloru pamentesci încependu de luni pana sâmbata sér'a în tóta septeman'a preste totu anulu, domineca, fiendu că alt'a nu se poteá lucrá, domnii pamentesci pre iobagi i tramiteá cu cãrti pe la alti domni; preutii rom. trebuia se dè dare domniloru pe anu și se le erésca cãinii; pre fetiorii loru i rapiá de la inventiature și, facundu-i curteni, i siliá se si-mute legea și credenti'a Româniloru, dein cari erá prasiti; Josefu II. a stricatu tirani'a iobagiei perpetue; baremi de ar fi traitu, pana candu ar fi mai iusioratu și jugulu inca remasu alu sierbitutei, care pe bietii Romani dein Ardélu apésa mai greu, decâtu pre tieranii dein Ungari'a, cari totu mai au ceva ruptória în sierbitiu, și care asuprire mare a bietiloru Romani ardeleni S. o datédia mai cuséma de la epoc'a despartirei Ardélului de Ungari'a.²⁾

¹⁾ Sîncai Cron. Rom., la a. 1598 despre Stef. Josie'a dice: „Vedi fratutiulu, dein Caransebesiu nascutu și în curtea lui Cristofu Bátori crescutu, la câtu a ajunsu;“ la a. 1660: „Barciai inca erá vitia de Romanu, precumu mi-a marturisitu și aretatu pré luminatulu Paulu Barciai în a. 1791, candu se intorceá de la seimulu celu dein Clusiu, în care s'a cititu instanti'a Romaniloru dein Ardélu;“ la a. 1276: „Chemenescii, stranepotii Miculei;“ la a. 1311: „Bethlenscii, stranepotii Gebului;“ la a. 1677: „Telechescii, sementi'a cea romanésca de pe la Oradea-Mare;“ la a. 1674: „Nalatieșcii, Romani betrani și ploati;“ cfr. aa. 1541. 1514. 1490. 1440. s. a.

²⁾ Sîncai Cron. Rom., aa. 1653. 1514. 1526. s. a.

Ce opune totororului acestor a H. P. Dice, că S., candu deplange numai sôrtea tieraniloru rom., si nu a veri-carorului tieranii preste totu, e politicu neghiobu sêu si mai reu, era P. Harianu si Obedenariu plane falsifica istoria si sternescu cu voi'a ura si odiu, candu in estu respectu vorbescu despre trecutu cãsi candu acela ar fi inca de facia; cã asemenea, ba dora si mai rea a fostu pe atunce sôrtea tieraniloru dein Romani'a liberati abia in 1864, cumu si dein Poloni'a si dein alte tiere, spre ce sierbésca de exemplu sôrtea tieranului estonu si litvanu facia de proprietariulu germanu in Litvani'a, descrisa de Hupel¹⁾; cã in asiã-numit'a santa Rusia, carea inaintea a tóta romaniméa si slavimea trece de pamentulu promisiunei, cate-nele sierbitutei perpetue numai in 1861 picara depe cerbicea tieranului ortodosu, asiadara apertienturiu relegei domnitórie; cã Sincái si onoratori si nitara, cumu cã nobiletatea lui inca e una ecescentia, nu dein pamentulu alu nu sciu ce lucru alu Latiului an Romei, ci dein alu jurelui publicu magiaru-transilvanu; nitara, cumu cã nobiletatea magiara (magyar nemesség) in Ardélu cã si in patri'a mama Ungari'a n'a fostu legata de natiunaletate, deórace si elu, Sincái, cã „rumnu sêu ramnes“ a fostu omu noble si a gustatu prerogativele nobiletatei, intog-mai precumu tieranii au fostu intr'una forma magiari, slovaci, germani, romani.

Cumu vedemu H. nu si-oserba contradictiunea in adjecto, candu se opintésce a demústrá egaletatea dein trecutu a totororului poporatiuniloru dein Ungari'a si Ardélu si candu totusi i scapa a vorbi de nobiletate magiara. Dara apoi amu fi curiosi a sei, cu ce softime ar fi in stare dinsu se negé esistentia multeloru legiuniri transilvane dein trecutul dorerosu indereptate pe facia contr'a natiunei si baserecei romane, cã numai tolerate „usque ad beneplacitum principis et regnicolarum“? Cu ce esistentia decreteloru de „radicitus extirpanda natione Valachica?“ Estu-modu starea asierbita a natiunei si baserecei rom. in generale, nu se va poté negá, cã avú de cosecentia funesta una mai grea asuprire si impilare a tieranimei romanesci decãtu asuprirea ce o suferia tieranii de alte natiunaletati, cari celu pucinu in prentii si baserecele loru totu inca se mai bucura de órecari favori. Lasandu deci la una parte verb'a de claca a lui H., dupa care romaniméa ar privi in sant'a Rusia pamentulu promisiunei, care asertu nu lu va poté documentá nece macaru cu unu atare documentu cã cel'a, prein carele celi vre una sutá cincideci de aristocrati magiari invitara in 1848-49 pre tierulu Nicolau se vinia se ocupe Ungari'a si Transilvani'a: tare ne mirámu, cumu de se poté impiedecá recensente-le inca si in descrierea pentru ori-ce omu nepreocupatu atátu de obiectiva, ce o face nu numai despre sôrtea amara a iobagiloru romani, ci in mai multe locuri apriatu despre a totororului iobagiloru de ori-ce natiuna-

litate, contemporanulu Sincái?! Sên cumu ar fi doritu H., se descria istoriculu nostru acea sôrte si stare a iobagiloru? Dora cã eli era asiã de fericitu, incãtu se scaldá si innotá in lapte si miere? Nu; sôrtea tieraniloru, la noi cã si pe aiure, a fostu mai multu au mai pucinu, dara in totu casulu destulu de trista. Sincái, cã si P. Harianu si Obedenariu, serie in respectulu acest'a inca prea domotu; elu nu memorédia prinderea tieraniloru in jugu, de cari casuri scrietoriulu acestoru sîre inca scie unulu dein timentulu Stenlui in nordu-ostulu Traniei, templatu pe la 1846 si judecatorescu documentatu; elu nu memorédia de asiã-numitulu „jus primae noctis,“ ce lu eseretara pana in dilele nóstre unii posesori dein patri'a nóstra dupa esemplulu celoru dein Poloni'a; si alte asemeni, despre cari multe de tóte aru sei istori unii dein betranii nostri.

Lasámu-le inse, si se aruncámu velulu nitarei preste atari barbarie. Ce ar si folosi a ne face impromutatu imputári prea tardie? Cele template, cumu enunciarámu si mai susu, nu se mai potu face netemplate; istoria nu se poté resface. Dara istoriculu cordatu si nepartiale, cumu lu cunóscemu si vedemu pre S. alu nostru, are detorinti'a de a propune evenimentele intogmai, spre inventiu pentru urmasii partei atátu a celei asuprite cãtu si a celei asupritórie, cã celi-a se se impulpe a se smulge si radica dein decadentia, cesti-a se de audiu si ascultare vócei umanetatei si pretinsiunei derepturiloru neprescriptibili ale omului si poporului. Numai estu-modu istoria, cã marturi'a temporiloru trecute, va fi oclinda nefalsa a presentelui si calensa secura a venitorului.

Inchialiámu oserbatiunile hunfalvyane facute la idele sociali ale lui Sincái cu una nota a recensentelui. In acest'a dice H., cã Sincái sub a. 105 enarandu fabul'a¹⁾ despre imposorarea Daciei, adauge, cã mai multe la anulu acest'a nu mai insira, fóra numai cã nu e cu nepotentia se fia fostu si dein famili'a Corviniloru, dein cari a fi prasitu Matia craiulu Ungariei cu deadinsulu doria se se arete, adusi in Dacia, macaru cã Corvini in inscriptiuniloru nu se citescu. „Est'a inca aréta, oserba H. sarcastecu, ce istoriografu criticu e Sincái“. Ci noi tacandu despre ace'a, cã academiculu magiaru procede si aice dupa placu si arbitriu, candu acea dísa a lui S. proptita cu Zamoseiu,²⁾ cumu cã Matia insusi doria se se arete a fi prasitu dein Corvini, o traduce cu „lu-dedue“ (leszármaztatják); noi, marturimu, cã nu vedemu nece schintea de necriticismu in acea dísa sînceaiana, mai vertosu dupa ce ea e propusa cu tóta reserv'a si sub form'a probabilitatei. Au dora va poté negá H., cã in Rom'a a existatu si una familia illustra a Corviniloru, si cã cu colonii lui Traianu debunáséma voru fi inmigratu in Dacia cu multu mai numeróse familie fruntasie románe, decãtu pre câte ne pastrara ruienele inscriptiuniloru antice romane aflate in Ardélu si in

¹⁾ A. Wih. Hupel Topograph. Nachrichten von Lief- und Esthland, Biga 1777; t. II. pag. 219. 125-128.

¹⁾ Hunfalvy P. Ezázadok, 1878; V., 450 in nota: „Sincái a 105 év alatt elmeséltván Dákiának ily megnépesítését.“

²⁾ Zamoseius in Analectis Dacicis, cap. 11.

tierele din vecini¹⁾? Pentru ce dăra se nu s'ia potut în-
raigri cu acestea și vre una ramura de a Corvinilor, alu
carei-a sange se se s'ia stracurat și propagat până la re-
gele Mat'ia, precum sangele nu unei alte familie antice
române de frunte cure pôte și adi în venele cutarui Ro-
mânu din poporu? Bine și cu totu dereptulu a potutu
cu privire la acest'a cantă nepartinitoriulu poctu germanu²⁾:

„Doch eure (Walachen) Sprache bleibt noch hier auf
diesen Tag,

Darob sich dann ein Mensch gar billig vanden mag;
Italien hat selbst nicht gantz von seinen Alten,
Ingleichen Spanien und Gallia behalten;

Wie etwan diss nun kann den Römern ähndlich seyn,
So nahe sind verwandt Walachis und Latein.

Es steckt manch edles Blut in kleinen Bauren-Hütten,
Das noch den alten Brauch und Art der alten Sitten
Nicht gantzlich abgelegt“ scl.

Era apoi grandioasă colonizare și impoporare a Da-
ciei prein Romanii lui Traianu, propusa de Sincai după
Eutropiu. Paulu Diaconulu și alți scriptori vechi și mai
noi, atestata de mijle de documente și monumente din
vechime, și admisa că adevăru istoricu nerestornabile
de tota lumea literară, a o numi fabula, precum face
recensentele magiaru: una atare procedură mai pe diosu
de ori-ce critica, o atare cutidiare de criticastra nu
mai s'innu cumu se o numim și caleficăm.

Trecendu la ideele naționale, literare și istorice ale
lui Sincai, academiculu magiaru numai una eröre comite,
pentru că spre norocirea sa numai una oserbatiune mai
face. Acosta un'a inse este eröre și gresieala cu cörne,
s'eu mai dereptu graindu înto tocure și nesocire de cea
mai rea credentia. Dice adeca, cumu că „Sincai nu eu-
nosce rege magiaru³⁾”, cu alte cuvinte: Sincai nu vrê se
scin de regi ai Ungariei, ci numai de imperati ai Austriei.
Esta inca ne intaresce dis'a dein cele precedente, precum
că H. nu e cu potentia se s'ia vedutu și cititu Cro-
nic'a Romanilor; căce de ar fi cititu-o, incepundu de
la a. 998, la care S. vorbese de „santulu Stefanu antă-
ulu crăiu alu Ungurilor,” mai pe fiacare pagina ar fi
atlatu memorati una dutina de „crăi unguresci.”

(Finelo va urmă.)

Dr. Gregoriu Silasi.

Gardist'a.

Novela
de Sacler-Masoch.

I.

Stradele și casele capitalei Rusiei le acopere o néua
mare. Catarin'a II. imperatés'a Rusiei se afla în resiedin-

¹⁾ Fridvalski Inscriptiones Dacic.
²⁾ Opitz in poem'a „Zlatua.”
³⁾ Hunfalvy P. Századok, 1878; V, 454: „A Eánitrol azt mondja Sinkai, hogy midőn VI. Károly (Sinkai t. i. magyar királyt aca ismer) svábokát kezdett a magyar földre telepíteni scl.”

ti'a sa de érna și da audientia. Antecamera e plina de
totu solulu de ómnei petitionari. Sub tabloulu incantato-
riu alu paretelui de mudiolou, — cata reprezenta pe Cos-
miramis în momentul, candu ocupata cu toaletta s'ia
aude că ducii sei s'au rescolatu, — s'iedu doi diplomatu
betrai. De alt'a lature, langa foculariulu olandezu, în care
ardu desparturi gigantice, s'ioptesece unu iesutu înaltu,
uscatu și palidu cu unu altu calagaru de ordulu capetă-
niloru; era langa ei trei cerchesi s'iedu pe covorali per-
si dupa mod'a musulmana cu picibrelu încernisate și
și m'iolescu cepele cu pietate. Langa ferestra — între
unu artileristu și între unu magistru de dantiu — sta ro-
gându-se catra ceriu unu jidovu polonesu, care nu e îm-
bracatu tocmă conformu modei dela curte.

Dintre cei din antecamera mai t're atrase atentu-
nea asupra-si o copila teneră și frumoasă, apröpe de 18
ani. Façia-i fina și nobila, faptur'a-i svelta, vestimentulu
greu de metasa și paltonulu barbatescu de visoniu negru
primatu cu piele de sderu, de care portin pre atunei și
danele, și în urma pelari'a-i amazöna, indita i tradau
nascerea nobila. Precum se vede, copila a desseptatu
atentiu generala; celu pacinu cei doi domni betrai de
langa tablou despre ea conversau.

— „Ce pôte cutu ari — duse unulu, ce s'ia deçerit
de denumire pentru smantulu seu? Dien adi la noi bar-
batii nu potu înaintă, decatu prin partiirea muiierelu!
Si ce însusiri se receru spre acest'a? Capacitatea și me-
ritele suntu nemica; — doi ochi frumoși, faptura înaltă
și mustetie negre suntu mudiöcele înaltatari, fericiari.”

— „Da, avemu domnia de totulu muiieresea — res-
punde celu-alaltu suspinandu, — cea mai mare pedeapsa
pentru pecatele nostre și ale parentiloru nostri. Muiere
s'iede pe trouu și tiene frânele guvernulu; alta muiere
Catarin'a de Baskoil e presiedinta academiei scientifice,
muieri judeca asupra nostra, muieri ne conduc oustie și
adi-mane și sant'a missa va fi cetita prin muieri. — pe
mine acumu nimica nu me va supriade.

În momentul acest'a adjutantulu face sembu, că se
între dam'a teneră, care în momentul urmatoriu și stă
înaintea imperatesei puternice.

Ori-cătu de curagiosa a fostu copila teneră, totusiu
incepă a-i palpita mai ferbinte anim'a, candu s'ia vedutu
înaintea çiarinei. Catarin'a II. n'a fostu înalta, dar' fa-
ptur'a-i era asié de maiestösa, și ticut'a-i asié de falösa,
ineätu la prim'a privire te patrundé și misicä.

Cautatur'a aspra a façioi sale, na ulu romănu și bar-
b'a-i încordata numai prin perulu bogatu și prin zimbete-
le-i graçiose mai capetău ore care aeru de blandötia. Ea
portă vestimentu de metasa vönata împodobitu cu flori ar-
gintie, și pre peptu avé insemuele unui ördü.

Vorbirea o-a inceputu imperatös'a.

— „Numelö Dvöstra?” întrebă ea.

— „Jadvig'a Alecsandrown'a de Niewelunsky” —
respunde copila și façia-i utorö că auro'a.

Imperatés'a a surisú; asié se vede, că se bucurá de impresiunea, cea-causată persón'a s'a.

— „Pentru-ce ve temeti de mine?“ — întrebá dupa ace'a cu unu tonu de buna voientia. „Vi tremura totu corpulu; a, luati-ve curagin — dise mai incolo — strângúdu man'a tremuránda a copilei. — Vorbesece sinceru, descopere-mi ce-ti apésa anim'a; D'ta esti asié de frumós'a si inocenta, încútu de buna-séma nu ti-oiu denegá rogarea; acuma ti-am si implititu, ce'a ce voiesci a cere. Numai spungemi că ce voiesci.“

— „Maiestate!“ siopti copil'a si aici s'a acatiatu in vorbire.

— „Ah — iute!“

„Eu — eu voiescu se fiu ostasiu!“ — strigá frumós'a copila spariata si cadúu la picioarele imperatesei.

— „Ostasiu? D'ta? — întrebá imperatés'a — si acést'a mi-o descopere laeremádu? 'Mi vene a ride dè acést'a; si tiran'a frumós'a ridé eu hohotu — dar' óre ce te inócemna la acést'a otarire?“

— „Amorulu nefericitu“ — strigá copil'a.

Sermana copila — dise Catarin'a ridiendu — dar' rediccate! Si numai decátu a rediccatu pre copila si o-a sarutatu in frunte.

„Jadviga! Incredete in mene — dise acumu cu iubire. Spre fericirea t'a, eu sum si muiere, că se te potu întielege, si domnitória, că se te potu ajutá; dar' antáiu trebue, sè sciu tóte, chiar' tóte. Siedi lángra mine si té marturisesce!“

Catarin'a a condusu apoi pre copila la o sofa, pre care au ocupatu locu ambele.

„Asié dara. . .“

— „Eu iubescu“ incepú Jadviga.

— „In etatea D'tale care copila nu o crede acést'a despre sine?“

— „Dar' eu iubescu sinceru, curatu si eu credentia Maiestate!“

— „Acést'a e pré multu de-odata — insemná imperatés'a cu ironia — si cine e fericitulu?“

— „Eu iubescu unu ostasiu teneru!“

— „Numele lui?“

— „Nicolau Samarin, locotenentu.“

— „In care regimentu?“

— „In regimentulu de Tobolsk.“

— „E elegantu?“

— „Ah! elegantu! frumosiulu si teneru; — apoi ce caracteru are?“

— „Pe seurtu elu e unu idealu — dise imperatés'a suridiendu. In adeveru sum curiosa! Dar' elu iubesece-te?“

— „Da, că-ci n'asiu sci trai fara de amorulu lui!“ esclamá copil'a.

— „Dar' ce ve impiedeca fericirea?“ — întrebá Catarin'a.

— „Parentii mei — response Jadvig'a. Famili'a mea e falós'a de numele ei eelu vechiu si de avuti'a s'a, é'r' Samarin e seracu si se dice, că-si trage originea dela iobagi.“

— „Ridienlu — strigá Catalin'a — dóra barbatulu nobilu ori iobagi ar' fi nascutu pentru altu-ceva in lume decátu de a fi sclavulu nostru? Dar' dintru acestea inca totu nu întielegu, că pentru-ce voiesci a intrá in oste?“

— „Maiestate! response Jadvig'a cu modestia — indata me vei întielege. Nu-i destulu, că parentii mei nu binecuvintéza amorulu nostru, dar' ei i-au întredisu lui Samarin de-a mai pasi in cas'a nóstra; si eu de septemani întregi nu-lu mai potu vedé.

Acumu in perplesitatea cea mare mi-a venit o idea că din ceriu. Marea si ingenió's'a imperatés'a — cugetámu — a invetiatu si pre seesulu meu a se luptá atátu cu pé'n'a, câtu si cu arm'a. Dómn'a Melin, contés'a Sallikoff si multe alte amazóne cuprindu unu locu stralucitu in óstea nóstra; eu voiescu a le imitá si-mi recomendu man'a si vi-é'ti'a mea Maiestatei Vóstre. Dóra mi-a succede a me distinge prin ceva si a ve trage atentiunea asupr'a mea; si astfelu prin man'a mea armata a-mi căseigá de sociu pre Nicolae. M'am hotaritu iute si am venit dreptu aici a-ve rogá că se me primiti de ostasiu la regimentulu de Tobolsk, unde servece si iubitul meu.“

— „Bravo! — strigá imperatés'a — cugetulu ti-e frumosu, demnu de o muiere. Ti implinescu cererea Jadviga; re'ntorecte la parenti si mi ascépta dispusetiunile. Nu te voiu uitá, că te iubescu Jadviga Nievelinsky, — fórtu te iubescu. Adieu!“

II.

Trecú o septemana si dela Catarin'a nu sosi inca nici o dispusatiune.

Jadvig'a a prinsu a desperá; de demanét'i'a pana sér'a siedi lángra feréstra, pana-ce sunetulu pinteniloru nu-i anunciá apropiarea iubitului seu. Apói 'lu salutá cu maram'a s'a alba pana-cándu disparé in cornulu stradei.

Si adí l'a asceptatu, dar' inzadaru — elu n'a venit. Anim'a Jadvigei palpitá mai ferbinte si candu clopotielulu o chiamá la prandiú, se eutremurá, si neliniscita a ocupatu locu la mésa fora se se atinga de ceva mancare.

— „Ce necasu ai?“ — o întrebá mam'a sa cu ingre.

— „Pána acuma nemiecu — response copil'a — dara sentiu ca o se fiu morbós'a.

— „Fantasare! — dise tata-seu maniosu — te voiu maritá acusiú dupa cutare june avutu si nobilu, si atunci te-vei insanatosiá.“

Serman'a copila a prinsu a laeremá si voiá tocma a se departá, candu camerariulu anunciá pe adjutantulu imperatescu.

— „Ce pote cautá — gângavi Nievelinsky spariatu — dar' póte intrá.“ Apói s'a sculat si s'a dusu inaintea officierului teneru, care numai decátu i-a predatu dispusetiunea imperatés'a.

Domnulu Nievelinsky a desfacutu-o, a cetitu-o si éra a cetitu-o, apoi a eschiamatu: „Pardonu, domnule adju-“

tantu, dar' séu sum nebuu séu nu sciú ceti. Me rogu frumosu, cetescemi-o!⁴

Adjutantulu a luatú dispusetiunea în mana si a cettu cu tonu tare: Dispusetiunea imperatesei cãtra Sandru Ivanovicu Nievelinsky. Tiene-ti de detoria pe fiic'a ta Jadvig'a îndata dupa primirea acestei dispusetiuni a-o provedé cu tôte celea de lipsa pentru serviciu în óstea imperatésca!⁴

— „Totusiú e asié« — intrerupse betranulu — „dar' cu potint'a e acést'a . . . copil'a mea — ostasiu . . .“

— „Déca demanda Maiestatea s'a — óspunse adjutantulu — nimica nu e fora potint'a.« Apoi ceti mai departe: „Jadvig'a Alexandrow'a se dispune, la regimentulu de Tobolsk si în restempu de 24 óre trebuie se se presenteze la dómn'a Mellin comandant'a regimentuluí. Ér' tatalu-séu e detoriu a o provedé în celu mai scurtu tempu cu celea de lipsa: cu dóue vestminte de luesu si dóue pentru serviciu din visonulu celu mai finu, ér' pãltoúele se-i fie cãptusite cu primu de sderu. Mai încolo e detoriu a dá ostasiulu gregariu J. A. Nievelinsky pe tóta lun'a unu salariu câte de 50 rubeli.«

— „Dómne — gãngãvi betranulu — acést'a nu póte fi lucrú seriosu, — numai o gluma.«

— „Dispusetiunilé imperatesei nu suntu glume“ — respunse adjutantulu.

— „Índata me ducú eu la imperatés'a« — strigã Nievelinsky.

„Nu te-a primí“ disse adjutantulu.
„Asié dara dispusetiunea nu se póte retrage?“ eschiamã betranulu.

— „Nu !“
— „Fiic'a mea ostasiu, si inea ostasiu gregariu!“ eschiamã plangúndu si muierea betrana.

— „Fi liniscita maica — disse Jadvig'a — faciã de imperatés'a trebuie sè finú cu ascultare; si eu voiú servi cu bucuria acestei muiéri geniale.“

— „Lasati-me se siedú« — suspinã dnulu Nievelinsky si se lasã pe unu scaunu. — „Si cheltúielele acestea!“ Si nesmintita trebuie se fia de sderu, altu primu n'ar' fi bunu?

— „Decumva în dispusetiune stã „sderu“ — respunse adjutantulu suridiendu — atunci trebuie sè fia de sderu, alt' muintrea tôte damele din óste pórtã de acést'a.«

— „Si salariulu — suspinã éra betranulu — inse totu-su înzadaru acumu; Siberia e prea rece; e mai bine dara a cumperã sderulu si a solvi regulatu coi 50 rubeli!“

— „Da, dle Nievelinsky — disse adjutantulu — si eu grabescu a anuceã Maiestatii s'ale consèntirea însufletita si multãmirea profunda a Dvóstre.«

Cu aceste faciúdu unu complimentu s'a departatu lasandu famili'a între simtiemintelo celea mai diferite: pe tata conjurandu, pe mama plangúndu si pe fúta în cea mai mare — bucuria.

Dar' Jadvig'a si-a ascunsu bucuria s'a; n'a voitú se scie parentii sei: cãta parte are ea în lucrulu acést'a. De-ici se aréã fórté trista si mai nu lacremã candu avú de a

se desparti de cãtra parentii sei pentru de a se ducú în amazón'a frumósã si coragiósã la dómn'a Mellin, care ére comandant'a regimentulu de Tobolsk.

Dómn'a Mellin ó-a primitu în camer'a s'a de toaletã si numai decãtu ó-a provocatu se ocupe locu pre sofa.

„Imperatés'a mi-a comunicatu deja tôte — disse dómn'a Mellin — poti contã si pre spriginulu meu!“

Apoi a clopotitu si a chiamatu în lontru pre locotenentulu Samarin, care sosi în câteva mominté si standu lângã usia a salutatú pre frumóséle dame, cari rideau mînnunatu.

Dar' dómn'a Mellin îndata si-a recascigatu seriositate, a scosu din busunariulu séu dóue scrisori, apoi ceti: „Ordinulu imperatesei cãtra locotenintele Samarin în regimentulu de Tobolsk. Prin acést'a te denumescú de capitanu! Catarin'a II.“

— „Capitanu?“ — strigã locotenentulu suprisu — se fia cu potint'a acést'a?“

„Audi mai încolo!“ continuã comandant'a frumósã. „Ordinulu imperatesei cãtra comandant'a regimentulu de Tobolsk! Jadvig'a Alexandrow'a se înroleã cá ostasiu gregariu la regimentulu de Tobolsk si respective la compania capitanulu Samarin. Capitanulu are detoriut'a a grigi, de instruarea recrutei.“

— „N'oi da ansa la nemultãmire!“ disse Samarin însufletitu.

„Si áseptu dela Dómn'at'a, cá se implinesci, conscientiosu ordinulu Maiestatii s'ale. Pentru Jadvig'a e de a se ajusta ó chilla frumósã, si spre servire a-ri dá unu ostasiu gregariu; preste totu dispunu, cá ea se se considere si respecteze cá unu officieriu. . . Asié dlu meu, acum'a cunosei ordinulu Maiestatii s'ale, si speru cá te vei acomodã strictu la acést'a.“

Dupa acesteã Samarin s'a departatu si Jadvig'a inea s'a despartita de cãtra comandant'a frumósã si s'a reñtortu la parentii sei, cá se dorma inea ó nopte în casa parentiésca, în care mama s'a ó-au legãnatu în prunci'a ói.

(Finea va urma.)

Joanu Bulu.

Lui Vasile Alecsandri.

*Latina Ginta e Regina
Inti ala lumii Ginte mari;
Ea pórtã 'n frunte-o stea divina,
Lucindú prin timpil seculari.*

Asié ai dispú puternicu, cantãndu, dela Mircesti
Privighitóre dulce a limbéi romãnesci!
Si inimile nòstre saltatã de mandria,
La fãluc'a-ti cantãre. *Isvoru de pòesia,*
Ce-ai mangãiatu cu versu-ti alu Romãniei sinu
Si astãdi *esté podóba a neamulu Latinu!*
Menitu ai fostu de fire, cu dorulu teu ferbinte,
Portãndu faciã mentii se mergi totu înainte,
Lasãndu lumina 'n urma-ti si 'n giurulu teu scãntoi

Spre care viitoriulu se 'ndrepte pasii sei!
Ursit'a-ti e marétia, chemarea t'a e sânta,
 Si tiér'a cea frumósa ce doinele ti-cânta,
Odoru prea scumpu! la sinu-i, cu dragu te-a legânatu,
 Si sórtea t'a *Poete*, de sórtea-i a legatu!
 Că-ci indelungu fû róba — ea, cuibu de vitejía
 Si tu cântatai singuru pe mândr'a ei câmpia;
 Ea, adi e liberata de jugulu celu strainu
 Ér' *Cântulu teu e cântulu totu Neamului Latinu!*

Dar' ascultati unu freamatu, din munte pâna 'n vale,
 S'aude linu si dulce, e versulu doinei t'ale,
 Fermecatóre siópta, ce-a alinatu usioru,
 A nóstre suferintie, cu tainiculu teu doru.
 In vremile amare, de gróznica urgia,
 Povestile-ti bestrate de dalba vitejía
 Imbarbatat'au injimi si 'n suflete au pusu
 Alu mangaierei balsamu si pacea au adusu.
 Cu dragu si lungu privitamu steluti'a ti iubitóre,
 Cules'amu in dumbrave manunchi de lacremióre;
 Vedit'amu, ér' cu tene, Bosforulu stralucitu,
 Veneti'a, Alhambr'a, Oceanulu nesfêrsitu!
 Visat'amu visuri multe si dulci si fericite,
 Legende multu doióse, Pasteluri smaltiuite,
 Comori de frumusetie, de pe-alu Moldovei plaiu,
 Ce-ti farmeca semtirea, visându-te in raiu!
 Si'n diu'a candu la lupta esít'au pentru tiéra
 Ostenii nostri mandri si dusimanu 'nfruntara
 Ai buciunatu in lume, prin falniculu teu cântu:
 Ce-au fostu, ce voru fi éra si astadi cene suntu!

Privesce impregiuru-ti: acei ce te admira
 S'au infratitu cu gândulu si-aicea se unirà
 Se te serbatoréscu, privindu-te cu doru,
Icóna stralucita a scumpei tierei loru!
 Ér' la acésta mandra, frumósa serbatóre
 Si 'n mediuloculu atatoru prinóse si odóre,
 Ce-aducu Romanii, astadi, *Poetului Latinu*,
 Cu slab'a mea cântare acestu pocalu inchinuu!

D. C. Olanescu.

*Acésta poesia s'au impartitu in foie volante între
 participantii la banchetulu arangiatu in Bucuresci in onórea ma-
 relui, gloriosului si laureatului Poetu alu Gintei Latine: Vasilie
 Alecsandri.*

*Totu cu ocasiunea acestei festive solemnitati s'au
 redicatu si mai multe toaste pline de spirit. Dintre ace-
 stea lasamu se urmeze aici numai doue; si anume celu
 alui V. A. Urechia si celu alu lui Vasilie Alecsandri.*

— (V. A. U.) »Ce insemnéza ospetiulu de asta séra?
 »Presiedintele serbarei si d. ministru de culte ne-au spusu
 »acést'a, cu graiulu Dnéloru de temeiu si Dvóstra cu totii
 »ati strigatu: „asia este!“ si v'ati luat u la intrecere, cu
 »sunetu de surle si timpane, a redicá urarile de bucuria,
 »entusiaste laude. — Ni s'a disu, ca serbatorimu pe Alec-
 sandri. Dar' candu óre amu incetatu de alu serbatori, cá se

ne adunamu numai acum spre acést'a? Apoi acum, ca toas-
 tele cele adeveratu oficiale, scurte si grave s'au disu, per-
 miteti-mi a ve descreti fruntea cu zimbetulu povestirei unei
 deprinderi romanesci, care sémēna órecum cu ce'a ce noi
 facemu asta séra.

Sciti ce e „botezulu resteiului?“ Candu carau-
 sii se intornu tómn'a cu butile de vinu dela Cotnari, facu
 dese popasuri si róta in giurulu carului, si ocolu in giurulu
 veselului focu de nópte, desierta plosc'a in sanetatea tutu-
 roru celoru de fačia, a tuturoru celoru de acasa. Candu sa-
 nêtatile s'au sfîrsitu, vine botezulu resteiului: unu tieranu
 face pe pop'a, altulu pe nasiulu si resteiulu e fiulu unui
 alu treilea. Dupa botezulu, cumetri'a si plosc'a éراسi canta
 ca tilinc'a, pupata de buzele meseniloru.

Romanimea nóstra duce de multi ani si la munti ca-
 runti, si la vai cu flori, vinulu celu bunu din lunca dela
 Mircesci si beuramu si beuramu cu totii. Si in di cu sóre si
 in di cu noru vinulu teu, vieriu alu neamului romanescu, a
 avutu cautare si numele teu, n'a lipsitu la tóte serbatorile
 animei, la tóte bucuriele mintiei! — Negresitu, este o glo-
 ria triumfulu teu dela Montpellier; dar' aveamu noi nevoia
 de verdictulu senatului acelui'a literariu, cá se te iubimu,
 cá se 'ti spunemu iubirea nóstra? Asia dar' facemu bote-
 zulu resteiului; cautaramu numai privilegiu, fiindu ca vii la
 noi asia de raru, se 'ti laudamu vinulu, cá se ni-'lu dai
 mereu si multi ani inca, bucuria mintiei, intarire de sfatu
 bunu animei la dile negre de pasu. Da, domniloru, consa-
 cratiunea poetului romanu nu face Cantulu Latinului, ci Doi-
 nele si Lacrimiórele, ci intrég'a s'a colectiune de 25 de ani
 de cugetare romanéscu, ci teatrulu seu, temelie neperitóric,
 pe care noi mesteri Manole au ridicatu templulu, unde as-
 tadi serbamu in Alecsandri pe larii lui . .

Nu asceptati, credu, acum dela mine se ve vorbescu
 de meritele literarie ale unui Alecsandri. . . Ce analiza póte
 convinge mai deplinu o lume, déca ar' avé nevoia de con-
 vingere, despre meritele tale, poete, decatu constatarea adu-
 narei din giurulu teu de asta-séra: aci suntemu toti, fora
 osebire de partida, generatiuni, cari descindemu cu grija
 guvernisiulu délului vietiei, juni, cari 'lu urca cu anim'a
 plina de dorurilo sante ale primaverei, barbati in vigórea
 vârstei, cari si-au otielitu braçulu loru pentru aperarea
 tierei, cá la Griviti'a, Rahov'a, Smardanu, scaldati in und'a
 intaritória a poesiei, din care ai facutu apa de botezu sfan-
 tu pentru totu némulu romanescu!

Istori'a, constatandu glori'a ta, va avé cu buna séma
 o mirare si o greutate de esplicatu. Déca in optic'a fisica
 proportiunea lucruriloru si fiantieloru este in raportu direc-
 tu cu apropierea loru de ochii nostri, in optic'a morala fap-
 tele si ómenii se marescu cu catu suntu mai departe de
 vederea nóstra. Cum se face dar' ca tu, poetu aci langa
 noi, in mediuloculu nostru fiindu, remai mare, asia ca nu-
 mai iubirea póte a se incercá se-se mesure cu marirea ta?
 Domniloru, se nu fia la acésta resturnare a legiloru optice
 o esplicatiune? Alecsandri e poetulu nostru celu mare, pen-
 tru ca geniulu lui este sintesa a Romanitatiei; elu a legatu

viitoriulu de presinte si presintele de trecutu. Totu ce'a ce s'a scrisu in acésta tiéra, ori-catu de stralucitu ori-catu de iubitu din punctulu de vedere alu teoriei, alu artei, a trecutu fara urma, cá unu meteoru; acea scrisóre a remasu neamului romanu, ace'a cantare 'i va remané care a esitu, care va sbucni din rarunchii, din anim'a lui. Candu in secolulu alu 17-lea, Costinii, Varlamii, Dositeii, Teodorii, Milestii creara ce'a ce amu numi o miscare literaria in tiéra, poporulu romanu o salutá, o primí si in sinulu seu aduse róde, pentru ca ea era caracterisata, inainte de tóte, de sentieminte romanesci. Dvóstre sciti cumu desmerdáu, asia dicéundu, strabunii nostri primele loru carti, numindu-le, fara distinctiune, ori care fia materia ce tratau: „Carte Romanésca.“ „Pravilele“, recile pravile ale lui Vasile Lupu, se chiamáu „carte romanésca.“ Prológele mitropolitulu Varlam se numiau „carte romanésca.“ „Intr'atat'a lunga vreme strabunii nostri au scrisu, cumu dice Dositei, catu au potutu birui in acei veaci grei ai tierei.“ Ei au scrisu „carte romanésca.“

Carte romanésca ai scrisu si tu, Alecsandri, si de ace'a romanimea de peste totu loculu a ascultat cu dragu graiulu teu, cá-ci ea a aflatu adunate in anim'a ta comorile animei strabune. Cantarea t'a, poete, a fostu si este resunetulu mangaiosu alu trecutulu, prevestire luminósa a viitoriului. Déca geniulu s'ar' potea asemená cu unu instrumentu, oricatu de ingeniosu, esitu din man'a omului, asiú dice, ca tu esci „fonografulu“ lui Dumnedieu, in anim'a ta a resunatu, in dílele depe urma, graiulu de vietia, pe care 'lu amutise timpurile aprigi ale instrainarei. Colo susu in Olimpulu acestui teatru, generatiunea de fačia a in scrisu numele teu, Alecsandri, pentru ca esti creatorulu neimitatu alu acestei scoli de moravuri ale natiunei tale. Numele teu inse insemnéza si mai multu, elu este si moi susu si mai cuprindietoriu, de ace'a domniloru, ridicu acestu paharu in sanatatea si pentru remanerea nenumarati ani in fruntea nóstra a parintelui Cartiei si Cantarei Romane.“

— (V. Alecsandri.) »Dloru! A fi poetu, este favórea »sórtei; inse a fi poetu aclamatu, imbraçisiatu in gradulu, »cumu mi-a fostu datu mie; a fi poetu, care in cursulu vietiei sale se fia incoronatu: acést'a este o favóre din cele »mai rari pe lume. Acést'a 'mi inmandresce sufletul' si me »face a fi recompensatu de tóte lucrurile vietiei mele.

»Acumu, dloru, tóte aceste laude, tóte aceste cuvinte »frumóse, cari au fostu rostite, tóte aceste simtieminte patriotice, ce exprimat, dati'mi voia se nu iau din éle de »catu o mica parte si celelalte se le revarsu catra tiér'a »mea, catra Romani'a, cá-ci ei suntemu detori, dloru, cu »totu ce ne bucura si né intereséza.

»Romani'a a fostu, cá o féta de imperatu din poveste: perduta in cenusi'a caminului, remasa in uitare, in »catu ea singura se intrebá: sum eu óre fata de imperatu? »Fivoiu eu óre suror'a imperateseloru? Dete Dumnedieu si »vine odata geniulu dreptatiei, o ia de mana pe acést'a fata »de imperatu, o preambila pe campulu de resbelu, si o vede

»ca este démna fiica de imperatu; asia 'i spune geniulu »dreptatii; atunci acésta fata de imperatu incepe a intelege, ca este de vitia vechia si atunci se duce se caute palatulu si famili'a regala.

»Singur'a mea gloria este, ca amu intalnit'o in cale »si mi-a ajutatú Dumnedieu de am potutu se deschidu usi'a »palatului. — Acést'a este meritulu meu. — Fat'a a intratu »in palatu, unu singuru cuventu a disu si indata surorile »sale au recunoscutu, dupa chipulu ei celu nobilu si imperatescu, ca a intratu o sora si atunci tóte au strins'o in »bratie si au disu: de acumu inainte esti suror'a nóstra si »vei fi totu asié de susu, cá si noi.

»Dloru, acést'a este serbatória si bucuri'a mea ce'a »mai mare, candu astadi vedemu pe fat'a imperatului in »palatulu ei celu vechiu, in famili'a ei cea imperatésca.

»Redicu unu toastu D-vóstre, Dloru, cari mi-ati facutu o primire atatu de stralncita si totu-odata ridicu unu »toastu la societatea limbeloru romane dela Montpellier, care a motivatu acést'a serbatória nationala, si care a recunoscutu: ca natiunea romana este démna fiica a Gintei »Latine!«

SCANTEIUTIE.

Epistol'a unei femei din Americ'a catra barbatulu seu. »Scumpulu meu sociu! 'Ti scriu pentru-ca nu amu altu lucru; si 'mi inchiu epistol'a Pentru-ca nu amu ce-ti scrie. Elisa.“

Unu „Paris“ modernu. Intr'o societate, mum'a graciosá da unu meru fiului seu dicéundu:

— Dá acestu meru celei mai frumóse dintre noi.

Prunculu se uita la mum'a s'a si la cele-alalte d'ouo madame de lângá ea — si imbuca din meru cu mare pofta.

Pre cene supera pacea? Unu ostasiu privia, — la Espositiunea din Parisu, — cu mare atentiune piciórele si manurile de lemnu, gummi etc. lucrate cu mare arta.

— Collectiunea acést'a intru adeveru e fórté frumósa! dísdè privitoriulu:

— O domnulu meu! — reflectá espositoriulu — mare dauna ne causéza nóua pacea acést'a.

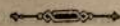
Acusatulu fora advocatu. Acusatulu aduce inainte câte verdi-uscate, pentru de a-si dovedi nevinovati'a s'a.

— Pentru Domnedieu! — reflectá, cu bunavointia, judele — ce mintiesci atátea? nu ai advocatu?

Confundarea persónei. Nevést'a unui advocatu esíndu la pórtá inaintea barbatului seu, — care re'ntorná dela tribunálu, — 'lu sarutá.

— Ce-i ast'a? Ti-ai uitatu a observá regulele convenintiei? — reflectá barbatulu necasitu pentru o cauza nesuccésa.

— Pardonu, pardonu, si de o suta de ori pardonu scumpulu meu sociu, — te-amu confundatu cu amicul tuu capitanulu Marienescu.

REVISTA.

— Monumentulu marelui romanu Simeonu Barnuti, construitu din pétra de marmore, e asediatu dejá asupr'a mormentului seu din Bocsia-romana. Pre elu se afla sculptate cu litere aurie urmatoriale inscriptiuni:

In fația:

In Memori'a lui
SIMEONU BARNUTI
 n. 1808 -- 21 iuliu,
 m. 1864 — 16 maiu.
 Fii Selagiului.

In laturea resarităna:

Blasiu, 1848 — 15 Maiu.

In laturea sudica:

Libertate!
 Fratietate!
 Egalitate!
 Nationalitate!

In laturea vestică:

Poporul Romanu
 tiene mente de benefaceri
 si de nedreptate!

Ar' fi tempulu cá se ne cugetamu seriosu la redicarea de monumente si la mormentele altoru repausati ai nostri bene-meritati de Natiune, Beserica si Patria; cá-ci nu este mai frumosu in caracterulu neei unei Natiune cá recunoscentia fația de Acelia cari pentru ea au traitu si pentru ea au moritu.

— Monumentulu metropolitulu Atanasiu I. Angelu. Archiepiscopulu si Metropolitulu Blasiului, Escelentia s'a Dlu Dr. Joanu Vancea a ingrigitu cá pre spesele s'ale proprie se se construe in Clasiu unu frumosu monumentu de marmore, care apoi s'a si asediatu in Alba-Julia asupr'a mormentului fostului óre-candu Metropolitu de Alba-Julia-Fogarasiu Atanasiu I. Angelu.

— Unu obeliscu colosalu se va construi la Washington intru amentirea fondatoriului statelor independente americane. Acestu obeliscu va intrece cu inaltimea tote monumintele, piramidele si turnurile redicate pana acum pre suprafacia pamentului.

— Congressulu besericeii romane gr. or. se va intruni la Sabinu in 1/13 octomvrie a. e.

— Societatea pentru fondu de teatru romanu se va intruni in adunare generale la Alba-Julia in 10 si 11 octomvrie st. n. a. e. — Afora de lucrurile administrative ale societatiei, cu acésta ocaziune voru avé locu si unele propuneri tiéntitóric la inaintarea scopului societatiei, precum si discursuri corespundietorie. Fratii din Alba-Julia facu totul cá acést'a adunare generale se reésa catu mai stralucitu: ar' fi dara de doritu cá Presidiulu societatiei se nu lipsésca dela acésta adunare generale si publiculu romanu se partecipe la ace'a in numeru catu mai mare, dovedindu prin acést'a in fapta ca precepe sublimitatea scopului acestei societati. In 9 oct. sér'a se va tiené o cina comuna in chiosculu din-promenad'a orasiului. In 10 oct. sér'a se va arangia unu balu splendidu, care se va incepe cu »Hor'a« jocata de 12 calusieri si 12 dame imbracate in costume romanesci diferente dupa portulu diferiteloru tienuturi romane, ér' in restempulu pausei 12 calusieri voru jocá »Batuta« si »Calusieriulu.« In 11 oct. va fi excursiune generale in gradina episcopésca numita »la lumea noua,« si dupa ace'a cercetarea raritatiloru din fortaréti'a acestui orasiu. — Doritorii de a luá parte

la acésta adunare generala se se adreseze pâna in 4 oct. st. n. la Dlu Mihaiu Cirlea in Alb'a-Julia, care va dispune primirea si incuarterarea Dloru s'ale.

— Besarabi'a romana care cu fortia va se o ocupe Muscanulu, o parascesc intréga tenerimea romana, impreuna cu toti deregatorii, inteligentii si muncitorii romani, cari toti trecu in patri'a loru adeverata — in mam'a Romania. Si asié Muscalulu nu va aflá in acésta tierisiora romána decatu ómeni de ai sei si de totu pucini negutietori si proprietari, pre cari interesele loru comerciale si economice i-i léga nedespartibilu de vechiale loru asiedieminte.

— Aniversarea atacului dela Plevna si a cuprinderei redutei Griviti'a prin armat'a romana s'a celebratu in intréga Romania cu mare solemnitate in 30 augustu, 11 septemvriea. c. In deosebi la Sinai'a unde se afla Domnulu si Domn'a Romaniloru sau facutu rogatiuni de multiamita si sau cetitu numele braviloru ostasi cadiuti in lupt'a din fația Plevnei si deosebi a redutei Griviti'a. Urmara apoi unele reviste militare, gratulatiuni si felicitatiuni; ér' la médiadi se intrunirá la méssa domnésca multime mare de celebritati literarie si militare. Cu acésta ocaziune Domnulu Romaniloru a redicatu urmatoriulu toastu: »Redicu acestu paharu in onorea armatei, care prin luptele s'ale pre campile din Bulgari'a si-a facutu unu renume. Batalia dela Griviti'a deschide sirulu acestoru frumoése date cari voru remané nesterse in istoria nóstra. Mare, frumoésa, durerósa a fostu acésta di. Naci-odata nu voiu uitá momentulu, caudu amu venitú pre campulu de lupta si întâlnindu venatorii, fratii vostri, ei 'mi spuneau: »Neci unulu de ai nostri nu a remasu!« — »Cum se pote?« respunseiu »sunteti 3, 4, 5 si acolo vinu altii: adunative, scapati onórea acestei dile, mergeti inainte cu vitejia si veti fi victoriosi!« — Sér'a bravii venatori au luatu in redut'a dela Griviti'a steagulu turcescu, aruncándulu la piciórele mele cá semnu de biruintia. Eu le spuseiu: »sunteti voinici; ve multimescu din anima; de astadi inainte este o onóre de a fi venatoriu.« Si voua, copii, va dicu: Faceti cá se fia si in viitoriu, in totudeaun'a, o onóre de a fi venatoriu si luati cá exemplu venatoriulu dela Griviti'a, se traésca armat'a!« La acést'a a respunsu, din partea ostasiiloru, capitanulu Magheru cu aceste cuvinte: »Mari'a T'a! Mandra este tier'a acést'a pentru ca te afi in capulu ei. Din parte-ne cá ostasi, ve incredintiamu, cá cu totii vomu muri, dar' vomu tiené suu drapelulu si marirea tronului. Se traiesci Mari'a T'a! Se traésca Mari'a S'a Dómn'a!« Sér'a Domnulu si Dómn'a Romaniloru si-au petrecutu la principale Dimitrie Ghic'a, unde érá adunata intréga societate dela Sinai'a si unde s'a facutu unu frumosu tablou, representandu Romani'a cu unu angeru care tiene de-asupr'a-i drapelulu tricoloru romanu.

— Romani'a se va proclamá de Regatu; si in urm'a acestei'a Carolu I. va primi titlulu oficialu de Rege, ér' agentii diplomateci Calimacu Catargi, Joanu Balaceanu si Varnavu Liteanu dela curtile din Parisu, Vien'a si Berlinu voru primi titlu'a de Consuli.

— In gremiulu diecesei de Gherla s'au numitu: N. F. Negrutiu de V. Rectoriu si Praefectu seminariale, Catechetu si Profes. preparandiale, — G. Pasca de Profesoriu la studiulu dogmaticu in lyceulu teologicu, — J. Georgiu de Spirituale seminariale, — V. L. Onciu de Catechetu pentru scolarii romani dela gymnasiumu armeanu din Gherla, — V. Suci de alu treilea profesoriu preparandiale.

— Hymen. Dlu Vasiliu Popu Husmezanu se cununa cu dra Julianna Popu la 29 sept. st. n. in Cristolitiu. — Dlu Augustinu Vicasiu Mertiaru se cununa cu dra Victoria Papiriu Popu la 6 oct. st. n. in Iclodulu-Mare.

— Din Silvani'a primimu dela »Unu Caletoriu« — amicu alu nostru — o descriere lunga a acelu pamentu maritu prin bravii barbati, ce a datu Natiunei romane, precumu si a decursului adunarei invetiatoriloru din Silvani'a si a santrei temeliei basericeii din Coasiu: din care pentru angustimea loculu de care mai dispunemu la-samu se urmeze aici numai cateva orduri.

Adunarea generală a Reuniunii invetiatorilor romani Selageni s'a ținut în Unimetu la 16 august, sub conducerea V. Presidului Gavriilu Trifu profesoriu prep. în Zelau. Cuventulu de deschide-re inspiratu de zelulu și devotamentulu celu mai înflacaratu pentru caus'a invetiamentulu poporalu și a progresulu nationalu fû primitu din partea adunarei cu aplause prolongite și strigate frenetice de „se traesca!“ Dlu Trifu desfasiură cu multa scientia și cunoscentia necesitatea biblioteceloru poporale și scolare, aretandu și midiulocele prin cari acelea se-ar' poté infientia. Doi invetiatori rostiră doue disertatiuni; și anume unulu tractă „despre economia,“ ér' celu-alaltu „despre limbagiulu invetiatoriuului în scôla,“ cari ambele se decisè a se pastră în archiv'a Reuniunii și a se publică în diurnale. Se hotărî a se serie și edă „anallele reuniunii,“ spre care scopu Dlu pretore Andreiu Cosm'a offeri 20 fl., și Dlu protopopu Dem. Coroianu 5 fl. v. a., Dlu invetiatoriu Aluasiu recomandă Abedariulu Dlui B. Petri, cu întrebuintia rea carui'a ds'a în restempu abia de catev'a luni facû cu elevii sei unu progresu minunatu. Se ceti telegram'a felicitatoriă a adunarei invetiatorilor romani Naseudeni. Adunarea generală urmatoria se va ținé în H.-Giurtelecu.

Santirea temeliei bisericeii din Coasiu se ținé la o septemana dupa ace'a. Spre acestu scopu Dlu avocatulu din Tasnadu Georgiu Filipu donă preste o mia fl. v. a. Ospetii și aici erau adunati în mare numeru din tote partile: romani și magiari. Dlu preotu din E.-Hotoanu, V. Patcasiu aduse împreuna cu sene și chorulu tenerimeii instruite și conduse de densulu, cu care apoi esecută cantarile bisericesci în unu tonu melodiosu și sternitorin de pietate. Finindu-se s. liturgia Dlu teologu oradanu în Satumare Adalbertu Pitucu, afora sub ceriulu liberu, desfasiură cu mare elocintia însemnatarea dîlei, într'o vorbire lucrata cu multa eruditiune și ascultata cu viu interesu atatu prin intellegintia catu și prin multimea poporulu coadunatu. După ace'a Dlu posesoru M. Covaciu întrunî tota intellegenti'a presenta la mes'a s'a frugala, unde toastele și inchinările de sanetate urmară unele din altele. Mai multu se imbucură amiculu și corespondentele nostru de buna-intielegerea ce află între Romanii și Magiarii din Silvani'a, de care și noi ne convinserămu cu ocaziunea presentiei nostre la adunarea gen. a Associatiunei transilvane, ținuta estu-anu în Simleulu-Silvaniei.

Gacitura cu numeri.

DE De J. Negrutiu.

27689'0 34 1. 5. 123824422.
64 2050540 388 981030
35424 908350 42645030,
— 2834, 2834, 276898380?
— 88 109240 90 5083088380,
44—98 03222 060 '8 2758380.

305' 88 4032 4 82830 9054,
41750 82830488 209054.
— 5434 30914, 5434 8284,
43057434, 808048 48 8284
94562, 278 9858. 20 44 228284.

2797 '8 1094 908350 690864,
430 24 430, — 48 — 44 34428864.
— 552838'0 '8 254868 487634424—0 6494...
40 '48 5024 3548 25228 65494, ...
902549894—8 22562 9056494. —

985494—8 90 2282884,
676'0 20830 „84084. . . .“
— 305' 6588 4031 24 1082 544280?
14434 9054: 20 7 0880
4'0 '842032 88 240 5083080!

Pentru usiorarea deslegarei se însemna ca tôte literile suntu însemnate prin numerii 0—9 întrebuintiatii de doue ori.

Terminulu pentru deslegare e 20 octomvrie. — Intregacitori se voru sortiă 5 esemplare din amusant'a novela „Amoru și dincolo de mormentu.“

Deslegarea Gacitureri de siacu din nr. 2.

Frundia verde baraboi
Ne-a facutu maic'a pe doi
Unulu Mercari, unulu Joi,
Si-a umplutu lumea cu noi.
Si-amu a'utu o soriôra,
Ce-a umplutu lumea de para!
Maic'a s'a luatu prin tiéra
Se ne stringa gramadiôra, Basarabi'a.

(Continuarea acestei poezii e urmatoria)

Se ne dé în Balti la scôla
(Mai bine-amu mori de bôla!)
Muscalesce se invetiarmu
Si la ôste se intram!

Muscalesce-oiu invetiă
Candu eu lim'a mi-oiu uită,
Candu a cresce grâu 'n tinda
Si-a ajunge spicu 'n grinda,
Candu a cresce grâu 'n casa
Si-a ajunge pâna 'n mésa!

Poesia poporala din Basarabi'a.

Bene o-au deslegatu: Domnele și Domnisiôrole Mari'a Victori'a Blasianu n. de Andrásy, Emilia Popa n. Marcusiu, Laur'a Silvia Sohorc'a, Emili'a Onciu n. Ciavoschi, Emilia Bordanu, Idone'a Damsia, Rachil'a Aluasiu n. Farcasiu, Liu'a Pinte, Cornelia Gallu, An a Cherobetiu, Mari'a Baciu Muntelescu, Mari'a Popu, Ludovic'a Huza, Val'ria Popu, Sabia'a E. Boeria, Raveca și Anna Precupu, Victori'a Pogarasianu; și Domni: Dem. J. Popilianu, Basiliu Popu Masc'a, Mironu Dascalu, Aureliu Orianu, Joanu Popu Reteganulu, Teodoru Demianu, Joachimu Munteanu, Joanu Tivadaru, Joanu Popu Sapiianulu, Joanu Capsi'a, Vasiliu Codenu.
In urm'a s'rtirii esecutate în 10/22 septemvrie, premiulu escriu l'a do-bânditu Domnulu Demetriu J. Popilianu din Craiova.

POSTA REDACTIUNEI.

— Abonantii nostri voru lucră chiar în interesulu Dloru s'ale, déca voru latî acêsta foia printre cunoscutiele Dloru, pentru că remanendû numerulu abonantiloru celu de pâna acum'a, nu vomu poté da totu nrulu cate din 1 1/2 cola, ci vomu caută a dá alternativé candu 1, candu 1 1/2 cola, amosuratu anunçului nostru de prenumeratiune.

— V. P. Florea amorulu o vomu plantă la tempu benevenitu în gradin'a nôstra Disertatiunea ce ni-o amentesci ni-o-au laudat'o unu amicu care au fostu de față la rostirea ei: tramite-ni-o că o se-i facemû locu, déca convene cu program'a foiei nôstre.

— C. B. E. P. Le vomu face locu: aveti o léca de pacientia!

— A. P. P. J. M. P. Pre cale epistolara.

— Insuratielului. Fia, numai se nu te căiesci, ca scii ce dice poporulu:

Mandrele cari i-su maretie
Nu se ținuu cu corobetie!

— Se se îndrepte:

In nrulu III, pag. 30 col. 1 ord. 13 sup. după se află adauge: la.
" " " " " 2 " 31 " în locu de urmatori'a lege:
premergatori'a.
" " " " " 36 " 2 " 8 infer. în locu de a ve lege: avere.

Proprietaru, Editoru și Redactoru respundietorin: **Niculae F. Negrutiu.**

Imprimari'a lui Joanu Stein în Clusiu.